

CENTRUM FÖR KOMMUNSTRATEGISKA STUDIER

Rapport 2023:1

Lokala mediers bidrag till den lokala demokratin

Omfattningen på tidningars och SVT:s bevakning
av kommunal och regional politik

Johan Wänström och Kevin Johansson

Lokala mediers bidrag till den lokala demokratin

Omfattningen på tidningars och
SVT:s bevakning av kommunal
och regional politik

Johan Wänström & Kevin Johansson

Titel: Lokala mediers bidrag till den lokala demokratin - Omfattningen på tidningars och SVT:s bevakning av kommunal och regional politik

Författare: Johan Wänström och Kevin Johansson

Omslagsbild: iStock/Mihajlo Maricic

Centrum för kommunstrategiska studier

Rapport 2023:1

ISBN tryck: 978-91-8075-169-8

ISBN pdf: 978-91-8075-170-4

ISSN: 1402-876X

Linköpings universitet

Centrum för kommunstrategiska studier

Campus Norrköping

601 74 Norrköping

Telefon: 011-36 30 00 (växel)

www.liu.se/cks

Tryck: LiU-Tryck, Linköping 2023

Innehåll

Förord	5
Sammanfattning	6
Inledning	7
Medierna – centrala för en fungerande demokrati	7
Vår tidigare studie - som väckte nya frågor	8
Teorier och studier om lokala mediers roll i den lokala demokratin	11
Medierna är en vital del i det demokratiska ansvarsutkrävandet	11
Samma demokratiska behov i den lokala och regionala demokratin	12
En tidigare studie Östergötland om lokala medier i den lokala demokratin	13
Studiens metod och empiriska material	15
Mediekällor i studien	15
Val av regioner och kommuner samt tidsperiod	16
Insamling av det empiriska materialet	17
Analys av det empiriska materialet	18
Resultat	21
Antalet artiklar om kommunal politik i tidningsartiklarna och TV-inslagen	21
Storleken på kommunerna och tidningarnas bevakningsområden	22
Bevakningen av regionernas verksamhet och politik	24
Politikers och tjänstepersoners medverkan i artiklarna och inslagen	25
Allsidigheten i bevakningen	27
Ämnesfrågor i bevakningen	27
Sammanfattande diskussion och reflektion	29
Olika övergripande förutsättningarna för den lokala mediebevakningen	29
Mindre bevakningsområden ger mer lokal mediebevakning	30
Mer tidningsbevakning av lokal politik	31
Mer TV-bevakning av lokal politik	32
En potentiell motsatt effekt på den lokala demokratin?	34
Referenser	35

Förord

Föreliggande rapport presenterar resultaten från en studie som har genomförts vid Centrum för kommunstrategiska studier och som handlar om Sveriges Televisions och lokala tidningars bevakning av kommun- och regionpolitiken. Det material som granskas avser mediebevakningen av fem kommuner och fyra regioner. Den övergripande frågan som författarna ställer är: Hur mycket information om det kommunala och regionala politiska beslutsfattandet finns egentligen att tillgå för invånarna i lokaltidningarnas och SVT:s bevakning?

På Centrum för kommunstrategiska studier hoppas vi att resultatet från studien ska uppfattas som intressant och relevant för politiker och tjänstepersoner ute i kommunerna och regionerna. Vi tror också att studiens övergripande resultat kan vara av intresse för andra typer av aktörer inom kommunsektorn, men kanske särskilt för de aktörer som bedriver – och vill bedriva – *genuint* lokal journalistik. Vi tror vidare att rapporten har potential att bidra till en bredare diskussion om hur olika informationskällor tillgängliggör information om det lokala politiska beslutsfattandet och därmed kan bidra dels till bättre förutsättningar för ansvarsutkrävande, dels till en starkare lokal demokrati.

Gissur Ó Erlingsson

Professor och vetenskaplig ledare, Centrum för kommunstrategiska studier

Sammanfattning

En välfungerande representativ demokrati förutsätter att väljarna har tillgång till information om politiska processer och det politiska beslutsfattandet. I en tidigare studie om lokala medier i den lokala demokratin, som även den genomfördes vid Centrum för kommunstrategiska studier (Rita Kostet & Wänström 2022), framkom att traditionella medier i Östergötland – såsom lokala public service, men framför allt lokala tidningar – är bättre på att förmedla den sortens information än lokala Facebookgrupper och kommunernas egna informationskanaler. Föreliggande studie har ett annat fokus. Den uppmärksammar Sveriges Televisions (SVT:s) och lokala tidningars bevakning av lokal politik i fyra regioner. Syftet med studien är huvudsakligen deskriptivt, nämligen att studera omfattningen av nyhetsinslag och artiklar i SVT:s och lokala tidningars bevakning av den kommunala och regionala politiken.

Studien utgörs av en kvantitativ innehållsanalys av samtliga artiklar i fem lokala tidningar och nyhetsinslagen i fyra lokala nyhetssändningar i östra Götaland och Svealand under fyra veckor hösten 2022. Resultatet visar på stora variationer i mängden inslag och artiklar om det kommunala, men också om det regionala, beslutsfattandet som publiceras i lokala tidningar och i de längsta lokala nyhetssändningarna på SVT. För varje inslag om kommunal politik i SVT:s längsta lokala nyhetssändning publicerades det 97 artiklar om kommunal politik i den lokala tidningen. Skillnaderna i omfattning på bevakning var mindre för den regionala politiken, men även på detta område publicerades det betydligt mer information i lokala tidningar än i SVT:s lokala nyhetssändningar. Studien pekar vidare på att storleken på bevakningsområdet påverkar omfånget av bevakningen av den lokala politiken – bevakningen av den kommunala politiken i enskilda kommuner var mer omfattande i tidningar som har få, snarare än många, kommuner i sina bevakningsområden.

Inledning

All offentlig makt i Sverige utgår från folket.

Den svenska folkstyrelsen bygger på fri åsiktsbildning och på allmän och lika rösträtt. Den förverkligas genom ett representativt och parlamentariskt statsskick och genom kommunal självstyrelse.

Den offentliga makten utövas under lagarna.

Regeringsformen Kap 1, §1

I Regeringsformens portalparagraf stipuleras hur den svenska demokratin, på ett övergripande plan, bör fungera. I paragrafen berörs flera aspekter som relaterar till det övergripande ämnet för föreliggande studie: lokala mediers roll i den lokala demokratin.

- För det första betonas den fria åsiktsbildningens roll i demokratin, vilket förutsätter att det finns arenor och kanaler där olika åsikter kan stötas och blötas.
- För det andra är den formella makten koncentrerad till ett representativt parlamentariskt beslutsfattande – det är folkvalda representanter som fattar de politiska besluten. Detta förutsätter i sin tur att det finns arenor och kanaler där medborgarna får tillgång till information om politiska processer och det politiska beslutsfattandet liksom utvecklingen inom de verksamheter som de politiska företrädarna ansvarar för – det säkras att det finns förutsättningar för ett upplyst demokratiskt ansvarsutkrävande.
- För det tredje framhävs den kommunala politiska beslutsfattandets roll i den svenska demokratin, vilket i sin tur förutsätter att det finns förutsättningar för fri åsiktsbildning och upplyst demokratiskt ansvarsutkrävande i Sveriges alla 290 kommuner.

Slutligen kopplar den sista punkten an till en annan skrivning i regeringsformens första paragraf: att alla röster i de allmänna valen är lika mycket värda. Även om det finns betydligt fler röster/väljare/invånare i stora kommuner, och därmed också generellt sett bättre förutsättningar för till exempel lokala kommersiella medier, är det viktigt att även väljarna i små kommuner har tillgång till information som gör det möjligt för dem att göra upplysta val när de utkräver ansvar av sina fullmäktigeförsamlingar.

Medierna - centrala för en fungerande demokrati

De lokala invånarna kan naturligtvis på egen hand följa den information och de diskussioner som framkommer under kommunernas och regionernas fullmäktigesammanträden, men för de allra flesta av oss krävs i praktiken någon form av medierad kommunikation för att det ska skapas reella förutsättningar för alla lokala invånare att utöva ett upplyst lokalt demokratiskt

ansvarsutkrävande. I Radio- och TV-lagens så kallade demokratiparagraf (SFS 2010:696, Kapitel 5, §1) framgår att ”en leverantör av medietjänster som tillhandahåller tv-sändning, beställ-tv eller sökbar text-tv ska se till att programverksamheten som helhet präglas av det demokratiska statsskickets grundidéer”. Med statsskickets grundidéer avses ”en statsform som bygger på fri åsiktsbildning, allmän och lika rösträtt samt fria och hemliga val” (Prop. 2005/06:112, sid. 32), det vill säga, samma begrepp som återfinns i första paragrafen i regeringsformen. Det är således tydligt att Sveriges Radio (SR) och Sveriges Television (SVT) har till uppgift att understödja de demokratiska processer som återges i regeringsformens portalparagraf. Liknande formella krav finns inte på kommersiella lokala tidningar. Tidningarna ser det dock många gånger som sin uppgift att informera om det lokala politiska beslutsfattandet, dock under vissa förutsättningar:

De flesta svenska medierna tar sin uppgift att informera människor på allvar, men inte till vilket pris som helst. Journalistiken får inte vara för kostsam, tråkig eller leda till att människor väljer att konsumera andra medier. Journalistiken måste beröra och lyckas fånga människors intresse och uppmärksamhet (Strömbäck 2013, sid. 20).

Vår tidigare studie - som väckte nya frågor

Föreliggande rapport bygger vidare på en tidigare studie om lokala mediers roll i och bidrag till den lokala demokratin (Rita Kostet & Wänström 2022). I den analyseras innehållet i såväl traditionella lokala medier som nyare digitala medier, såsom lokala Facebooksidor och kommunernas egna Webb- och Facebooksidor. Bland resultaten återfinns bland annat att det är de traditionella medierna i form av lokal public service (SR & SVT) och de lokala tidningarna som tillhandahåller mest och bäst information om det kommunala politiska beslutsprocesserna. Samtidigt finns det betydande variationer mellan de traditionella medierna. Studien uppmärksammade att de lokala tidningarna tillhandahåller betydligt mer information om de kommunala politiska processerna än vad de lokala public servicemedierna gör.

Det resultatet väcker i sin tur två övergripande frågor, och det är dessa som står i centrum för den här studien. För det första: är resultatet från vår tidigare studie unikt för det län (Östergötland) som behandlades där? Publiceras det betydligt mer information om det kommunala politiska beslutsfattandet i lokala tidningar än i SVT:s lokala nyhetssändningar även i andra län? För det andra: framkommer en liknande bild, att de lokala tidningarna tillhandahåller betydligt mer information om det politiska beslutsfattandet, även när det gäller det politiska beslutsfattandet på den politiska så kallade mellannivån, regionerna?

I föreliggande studie ligger därför fokus enbart på innehållet i SVT:s lokala sändningar och de lokala papperstidningarna (de lokala papperstidningarna

finns också tillgängliga som PDF-filer). Därutöver utvidgas studien till att innefatta fyra län. Så, förutom att analysera det innehåll som berör det kommunala politiska beslutsfattandet innefattar den här studien även innehåll som relaterar till regionernas politiska beslutsfattande.

Det övergripande syftet med den här forskningsrapporten är således att studera *mängden* inslag och artiklar i SVT:s och lokala tidningars bevakning av kommunal och regional politik. Rapporten är disponerad på följande sätt. Härnäst presenteras tidigare forskning och teorier på det relevanta forskningsområdet, inklusive en längre sammanfattning av den tidigare studien som genomfördes vid Centrum för kommunstrategiska studier om mediernas roll i den lokala demokratin. Därefter följer ett kapitel där studiens metodologiska aspekter redovisas och diskuteras – hur det empiriska materialet är insamlat och analyserat – innan studiens resultat redovisas i det näst sista kapitlet. Avslutningsvis görs en sammanfattande diskussion och reflektion över förutsättningarna för en mer omfattande mediebevakning av kommunal och regional politik.

Teorier och studier om lokala mediers roll i den lokala demokratin

Politik anses vara såväl medierad som medialiserad. Den är ”medierad” eftersom den till stora delar utspelar sig inte bara *i* medierna utan också *via* medierna (jfr. Asp 1986). Med begreppet ”medialiserad” åsyftas att politiken är påverkad av medierna och dess funktionssätt, där medielogiken såväl skiljer sig från och inte sällan övertrumfar den politiska logiken (Meyer 2002; Esser 2008; Mazzoleni 2008, Strömbäck 2008, 2011). Medialiseringen kan emellertid ta sig olika uttryck till följd av till exempel kulturella skillnader (Strömbäck & Dimitrova 2011) eller om mediebevakningen sker under en valrörelse då ett slags spelteorier (det vill säga, hur partierna taktiskt förhåller sig till varandra) är mer vanligt förekommande i medierapporteringen jämfört med andra tidsperioder under en mandatperiod (Strömbäck & Kaid 2008; Falasca 2014).

Medierna är emellertid beroende av politiken för att alls kunna skapa nyhetsvärde – journalister och politiker befinner sig därmed i ett ömsesidigt beroende av varandra (Easton 1965; Strömbäck 2011). Politiker behöver journalister som analyserar, kommunicerar och legitimerar politiken. Journalister behöver i sin tur politiker som skapar, utför och/eller misslyckas i politiken i syfte att generera nyhetsvärde till den politiska rapporteringen i media (Johansson & Nygren 2019).

Medierna är en vital del i det demokratiska ansvarsutkrävandet

Att politiken är medierad och medialiserad får långtgående konsekvenser för vår nutida demokrati och då kanske särskilt för relationen mellan medborgarna och deras politiska representanter. Politiken konstrueras ständigt av och med hjälp av den mediala sfären, vilken formellt sett befinner sig utanför den representativa politiken (Brommesson m.fl. 2014). Kommunikationen mellan valda politiska representanter och medborgare sker således alltmer via medier snarare än genom personlig interaktion (Johansson 2021).

Därmed utgör mediernas bevakning av politiken en viktig del av den process som utgör kärnan i den representativa demokratin: medborgarnas möjlighet till ansvarsutkrävande. Utan medborgarnas möjlighet till att utkräva ansvar av de folkvalda representanterna upphör i praktiken folkstyret mer eller mindre att existera eftersom folket (medborgarna/väljarna) inte längre har möjlighet att avgöra om de som har fattat beslut å deras vägnar har fattat bra eller dåliga beslut alternativt har hanterat sitt mandat på ett bra eller dåligt sätt. Utöver ansvarsutkrävande i efterhand består visserligen den representativa demokratin av ytterligare en hörnsten: ett mandatgivande inför framtida beslut (Dahl 2021). Men om väljarna inte har möjlighet att bedöma hur väl de folkvalda politiska beslutsfattarna har vårdat tidigare mandat tappar

den sortens framtida mandat mycket av sitt värde. Medierna är sålunda viktiga aktörer för att tillhandahålla väljarna information så att de på ett adekvat sätt kan utkräva ansvar av makthavarna.

Den representativa demokratin, på alla dess nivåer, förutsätter därför en demokratisk infrastruktur som understödjer medborgarnas möjligheter till politiskt ansvarsutkrävande. Med en medierad och medialiserad politik utgör medierna en hörnsten i den sortens infrastruktur (SOU 2016:5). Mycket av den forskning som gjorts på mediernas roll i demokratin har gjorts på nationell nivå, vilket i sin tur återspeglar det faktum att det finns relativt gott om mediebevakning att studera på nationell nivå. För den medborgare som vill tillförskaffa sig information om de politiska beslut som deras folkvalda nationella företrädare fattar finns det en stor mängd journalister och analytiker i många olika mediakällor som bevakar den nationella politiken. Bara genom SVT Forum tillhandahålls under en vanlig vardag flera timmars bevakning av riksdagsdebatter, pressträffar, seminarier, partikongresser/stämmor etcetera.

Samma demokratiska behov i den lokala och regionala demokratin

Den lokala mediebevakningen är på ett motsvarande sätt en vital del av samhällets demokratiska infrastruktur där medierna är de lokala invånarnas främsta källa till kunskap om vad som sker i det lokala samhället. Medierna bidrar till fri åsiktsbildning och skapar på så sätt förutsättningar för ett aktivt demokratiskt ansvarsutkrävande (Fridthjof Bernt 2013, Strömbäck 2015, Nord m.fl. 2019, Nygren & Tenor 2021). Ofta framhävs betydelsen av den granskning som den lokala journalistiken förväntas stå för – att den lokala journalistiken till exempel kan identifiera oegentligheter i den kommunala politiken och det kommunala ledningsarbetet (Nygren 2003). Ett relativt stort fokus på granskning är också något som karakteriserar svensk journalism ur ett internationellt perspektiv (Nord 2008). Mot bakgrund av att Sverige hör till ett av världens mest decentraliserade länder (Ladner m.fl. 2016), är en central utgångspunkt för den här studien är att det är minst lika viktigt att de lokala invånarna får tillgång till grundläggande information om det kommunala politiska beslutsfattandet och de frågor som hanteras där.

Under de senaste årtiondena har det skett stora förändringar i de lokala medielandskapen som påverkar de lokala invånarnas möjligheter att samla in information om den kommunala och regionala politiken. En sådan utveckling är en nedrustning av lokala tidningar och framför allt lokala tidningsredaktioner. Sedan år 2000 har antalet lokalredaktioner minskat med 30–40 procent (Nygren, Leckner och Tenor 2017). Tidigare studier har beskrivit framväxten samt konsekvenserna av så kallade ”vita fläckar”, det vill säga kommuner där det saknas lokala tidningsredaktioner (Nygren & Althén 2014; Nygren & Schjaerff Engelbrecht 2018; Nord m.fl. 2019; Tenor 2020). För att motverka den utvecklingen har staten bland annat sjösatt ett ”vita

fläckar-stöd” (SFS 2018:2053; Ds 2022:14). Som Erlingsson m.fl. (2022, s. 81) skriver i sin sammanfattning av forskningsläget, är det inte nog med att ”vita fläckar” blir vanligare och att det för lokaldemokratin så viktiga offentligt rummet inte finns på plats. Med hänvisning till forskning och resonemang som återfinns hos bland andra Nord och Nygren (2007), Häger (2014) samt Nygren och Schaerff Engelbrecht (2018), pekar de på att mycket av den lokala journalistik som finns på plats dessutom allt för ofta bedrivs utan en kritisk blick och i stället kan betecknas som undfallande och hovsam.

En annan faktor som förstärker farhågan kring den lokala demokratiska utvecklingen är att medielandskapet under 2000-talet har digitaliserats, vilket föranlett en omfattande förändring och samtidigt inneburit att traditionella lokala medier inte alls har en lika självklar och dominant särställning i att bevaka den lokala politiken (Ds 2022:14, s. 71). Nya medieplattformar såsom bloggar, webbsidor och Facebook spelar en allt viktigare roll i den lokala mediesfären. Tidigare forskning pekar samtidigt på att de nya medieplattformarna inte nödvändigtvis ersätter, utan snarare kompletterar de traditionella mediekällorna (Nygren & Althén 2014; Coleman m.fl. 2016; Nygren, Leckner & Tenor 2017; Lindén m.fl. 2019, Nord 2019). Bland annat för att det framför allt är de som redan är väldigt intresserade av, och därmed är väl insatta i politiska frågor, som tar del av den information som finns på till exempel Twitter och andra former av sociala medier där politik står i centrum (Dimitrova m.fl. 2014).

Det förändrade medielandskapet och avsaknaden av lokala tidningsredaktioner på flera håll i Sverige väcker frågan om hur lokala invånare i slutändan kan tillgodogöra sig information och få kunskap om det lokala politiska beslutsfattandet. Detta gäller dels i anslutning till vad som sker i kommunernas och regionernas verksamhet, dels i relation till de planerings- och beslutsprocesser som pågår inom de regioner och kommuner där de bor.

En tidigare studie Östergötland om lokala medier i den lokala demokratin

Hösten 2021 genomförde en av oss en studie av lokala medier i samtliga 13 kommuner i Östergötland. Metoden var sådan att vi samlade in innehållet i sex olika mediekällor under en fyraveckorsperiod. Studien redovisades i en CKS-rapport som publicerades våren 2022 (Rita Kostet och Wänström 2022). Studiens utgångspunkt var att en väl fungerade lokala demokrati förutsätter att de lokala invånarna har tillgång till information om sina kommuner, hur kommunerna utvecklas och då, inte minst, information om det kommunala politiska beslutsfattandet. Men var ska kommuninvånarna då få tillgång till den sortens information? Utöver traditionella mediekällor, såsom lokala tidningar och lokal public service (SR och SVT), innefattade den studien också innehåll i lokala Facebookgrupper samt på kommunernas egna Facebook- och Webbsidor.

Resultatet från den studien pekar på att kommunerna tillhandahåller relativt mycket information om sin egen verksamhet på sina Webb- och Facebooksidor. Däremot förekommer väldigt lite information som är kopplat till den kommunala politiken. Om man som kommuninvånare vill ha tillgång till den argumentation och de politiska diskussioner som omgärdar det politiska beslutsfattandet, är det *inte* via kommunernas egna kommunikationskanaler man får detta. Politiska företrädare och inte minst politiska oppositionsföreträdare förekommer relativt sällan i de nyhetsinlägg som kommunerna lägger ut på sina Webb- och Facebooksidor. I de lokala Facebookgrupperna informeras det om, samt diskuteras det mycket av lokal karaktär, men den kommunala politiken är generellt sett inte ett av de ämnena. I de få fall då den kommunala politiken lyfts fram i lokala Facebookgrupper framkommer dessutom i stort sett aldrig någon allsidig bild av de aktuella frågorna.

I denna tidigare studie konstaterades därför att det är i de traditionella lokala medierna som man har störst sannolikhet att få tillgång till relevant, saklig och allsidig information om kommunala politiska frågor och det kommunala politiska beslutsfattandet. Samtidigt var det en stor skillnad – dels mellan de traditionella lokala medierna, dels mellan de tretton kommunerna – gällande mängden tillgänglig information. För den som sökte information om den lokala politiken i Linköping under den aktuella fyraveckorsperioden hösten 2021 publicerade den lokala tidningen (Östgöta Correspondentens papperstidning) 30 artiklar medan SVT:s lokala nyhetssändningar publicerade tre inslag. För den som sökte motsvarande information i en av Östergötlands minsta kommuner – Ödeshög – var motsvarande siffror fem artiklar i Östgöta Correspondenten och *inga* inslag i SVT:s lokala nyhetssändningar. I tio av de 13 Östgötakommunerna fanns inga inslag den kommunala politiken i de lokala nyhetssändningarna i SVT under den tidsperioden. I genomsnitt publicerade de ledande lokala tidningarna 12,5 artiklar om lokal politik per kommun – motsvarande siffra var 0,5 SVT-inslag per kommun. För varje inslag i SVT:s lokala sändningar om den kommunala politiken i en kommun fanns det således 25 artiklar om den kommunala politiken i den ledande lokala tidningen i kommunen.

Resultatet av denna tidigare studie pekade således på att de lokala tidningarna tillhandahöll betydligt mer information om den kommunala politiken än vad den lokala SVT-redaktionen gjorde. I föreliggande studie ställer vi frågan om samma mönster återfinns även i kommuner som ligger i andra län. Eftersom SVT:s lokala sändningsområden täcker hela län (med tillhörande regioner), medan de lokala tidningarna ofta har mindre bevakningsområden, kommer den här studien även att studera SVT:s och de lokala tidningarnas bevakning av regionpolitiken. Är skillnaderna mellan de lokala tidningarna och SVT i omfattningen på bevakningen mindre när det kommer till den regionala politiken? Är det till och med så att SVT, med sitt regionala sändningsområde, har mer bevakning av den regionala politiken än vad de lokala tidningarna har?

Studiens metod och empiriska material

Såväl föreliggande som vår tidigare studie (Rita Kostet & Wänström 2022) om lokala mediers roll i den lokala demokratin bygger på kvantitativa innehållsanalyser, vilka används för att kartlägga, undersöka och systematiskt analysera ett omfattande innehåll (Esaiasson m.fl. 2017). I den tidigare studien, liksom denna, används de systematiska analyserna av innehållet till att skapa statistik på hur ofta något specifikt förekommer i några mediekällor. En kvantitativ innehållsanalys kan med fördel kompletteras med en kvalitativ ansats för att tillföra en djupare uppfattning om och skildring av nyhetsmediernas faktiska innehåll (Eliasson 2022). I och med att den här och vår äldre studie behandlar en omfattande mängd data, och syftar till att klarlägga och göra en allomfattande beskrivning, gjordes bedömningen att det mest lämpliga tillvägagångsättet var en utpräglad kvantitativ presentation och analys av materialet.

Mediekällor i studien

I vår tidigare studie analyserades allt innehåll om kommunerna och dess verksamhet i sex olika mediekällor avseende 13 Östgötakommuner under fyra veckor hösten 2021. Baserat på resultaten från den studien bedömdes tre av de mediekällor som analyserades (Lokala Facebookgrupper, kommunernas egna Webbsidor samt kommunernas Facebooksidor) generellt sett utgöra sämre informationskällor för de kommunala politiska beslutsprocesserna. Därför bestämde vi oss för att utesluta dessa i föreliggande studie. Vi valde i stället att lägga fokus på de lokala tidningarna och lokal public service.

I den tidigare studien framkom att Sveriges Radio Östergötlands bevakning av den kommunala politiken i de 13 Östgötakommunerna var mer omfattande än den i SVT Nyheter Öst – fler inslag om den kommunala politiken noterades i SR:s bevakning än i SVT:s bevakning. Samtidigt är det betydligt svårare att samla in och analysera allt material i SR:s lokala P4-kanaler. Dels finns det 12 lokala nyhetssändningar på 2–3 minuter från 6:30 på morgonen till 17:30 på eftermiddagen där ingen är en längre sändning som täcker det mesta av det som har publicerats under dagen. Dels finns det två längre sändningar morgonen/förmiddagen (cirka sju timmar) och eftermiddagen (cirka tre timmar) som inte utgör renodlade nyhetssändningar, utan i stället innefattar mycket musik, men där aktuella frågor också lyfts i programmen. Informationen är relativt lättillgänglig om man lyssnar på P4 från 6:00 till 17:30 varje vardag, men svårare att identifiera och gå igenom om man som forskare eller lokal invånare endast söker lokala nyheter i komprimerad form. Mot den bakgrunden har vi avgränsat oss bort från att analysera SR:s lokala P4-kanaler, vilket förstås kan ses som en begränsning i studien. Vi finner det dock motiverat av de angivna skälen.

Eftersom SVT:s lokala nyhetsbevakning kommer i ett lättillgängligare format för den som endast söker den sortens specifika information om den lokala och regionala politiken har vi i stället valt att fokusera på SVT:s lokala nyhetsbevakning. SVT sänder nio lokala nyhetssändningar varje vardag. Sju av dem är också relativt korta (3–4 minuter) medan de som sänds klockan 18:33 och 21.50 är tio minuter långa. De längre sändningarna på kvällen innefattar generellt sett allt det material som publicerats under dagens alla sändningar. Därutöver sänder SVT två kortare nyhetssändningar (fyra minuter) på söndagskvällar. Vi valde att studera materialet i de lokala nyhetssändningarna klockan 18:33 på vardagar och den sändning som visades klockan 19:55 på söndagar. Det är naturligtvis möjligt att vissa inslag som publiceras i andra sändningar inte kommer med i de två sändningar, men vi bedömer att det antalet är så litet att det inte motiverar det stora arbete som krävs för att analysera alla andra sändningar. Inslagen i de studerade sändningarna fanns också tillgängliga på SVT Play i en vecka efter sändningen.

Därutöver analyseras också den ledande papperstidningen i de fem kommuner som ingår i studien. Det innehåll som finns i papperstidningen publiceras generellt sett också på tidningarnas webbsida, men för den medborgare eller forskare som på ett enkelt sätt vill ta del av vad tidningen har publicerat under det senaste dygnet utgör papperstidningen (vilken också finns tillgänglig i PDF-form) ett lättillgängligt alternativ. Vi vet att det finns material som publiceras på tidningarnas webbsidor som inte kommer med i papperstidningen (eller E-tidningen), men även i det här fallet gör vi bedömningen att det antalet inte är tillräckligt stort för att det skulle motivera arbetet med att även analysera materialet på tidningarnas webbsidor.

Val av regioner och kommuner samt tidsperiod

I tabell 1 nedan listas det empiriska material som analyserats i den här studien.

Tabell 1. Kommuner, regioner, lokala SVT nyheter och lokala tidningar i studien.

Kommun (antal invånare)	Region (antal invånare)	SVT	Tidning (Tidningskoncern)
Askersund (11 500)	Örebro län (308 000)	SVT Nyheter Örebro	Nerikes Allehanda, (Bonnier News Local)
Mjölby (28 000)	Östergötland (472 000)	SVT Nyheter Öst	Östgöta Correspondenten (Östmedia, NTM)
Tranås (19 000)	Jönköpings län (369 000)	SVT Nyheter Jönköping	Tranås Tidning (Bonnier News Local)
Vimmerby (15 500)	Kalmar län (248 000)	SVT Nyheter Småland	Vimmerby Tidning (Östmedia, NTM)
Västervik (37 000)	Kalmar län (248 000)	SVT Nyheter Småland	Västerviks-tidningen (Östmedia, NTM)

Som redan nämnts, fokuserade vår tidigare studie uteslutande på de 13 östgötska kommunerna. Då en av avsikterna med föreliggande studie är att undersöka om resultatet från den studien kan antas vara representativt för kommuner i andra län, inkluderar föreliggande studie fler län men färre kommuner. Fyra kommuner utanför Östergötland i tre angränsande län har valts ut. Det är relativt jämnstora (medelstora) kommuner som alla har mer än 10 000 men mindre än 38 000 invånare.¹ Det är också kommuner vars ledande tidningar ägs av olika mediekoncerner. Till dessa fyra kommuner har också en medelstor kommun i Östergötland tillförts det empiriska materialet, en kommun som således också var med i vår tidigare studie. Valet av kommuner har dessutom påverkats av att en av oss som skrivit den här studien har goda kontakter med och kunskaper om de här fem kommunerna.

Även om det finns flera likheter mellan de fem studerade kommunerna finns det också skillnader i till exempel medielandskapen. I Västervik, Vimmerby och Tranås finns det en lokal tidning som har sin huvudredaktion på orten, i Mjölby finns en lokalredaktion medan Askersunds kommun helt saknar en lokal tidningsredaktion. I en tidigare studie av hur kommunala företrädare upplever mediebevakningen i sin kommun (Tenor 2020) framgår det vidare att kommunerna i Kalmar län sätter bäst betyg i Sverige på sin lokala mediebevakning medan de kommunala företrädarna i Örebro län ger den lokala mediebevakningen tämligen låga betyg och hamnar långt ner på listan.

Insamling av det empiriska materialet

Materialet i den här studien samlades in under 28 dagar från måndagen den 26 september till söndagen den 23 oktober år 2022. Eftersom det då pågick koalitionsförhandlingar i många kommuner och regioner torde detta vara en tidsperiod då bevakningen av den lokala och regionala politiken åtminstone inte är mindre omfattande än normalt. Under koalitionsförhandlingarna avgörs inte bara vilka partier som ska styra ihop och vilka som lägger beslag på oppositionsrådsposten, utan här är det rimligt att förvänta sig att även mycket av den politik som det nya styret avser att föra under den kommande mandatperioden presenteras. Med andra ord, är det någon gång som man kan förvänta sig att den kommunala och regionala politiken tar plats i mediebevakningen är det, eller åtminstone borde det vara, innan och efter ett val.

I materialet inkluderas samtliga publicerade nyhetsinslag under tidsperioden för materialinsamlingen. Alla artiklar i den ledande papperstidningen eller tidningens e-tidning (PDF-filer) i de fem kommunerna samt alla inslag i SVT:s lokala nyhetssändningar kl. 18:33 på vardagar samt 19:55 på söndagar har beaktats. Sammantaget är det flera tusen artiklar och inslag som har beaktats, men slutgiltigt är det 1 121 tidningsartiklar och 59

¹ Nämnas bör att ungefär hälften av Sveriges samtliga kommuner faller inom detta spann, det vill säga, har fler än 10 000 invånare men färre än 38 000 invånare. En fjärdedel har färre än 10 000, och en fjärdedel har fler än 38 000.

SVT-inslag som har lyfts in i det empiriska materialet. Samtliga dagstidningar, förutom Nerikes Allehanda, har inte haft publiceringar på söndagar. Tranås tidning har enbart haft publicering på tisdagar, torsdagar och lördagar.

Tabell 2. Vad som är inkluderat i studiens insamlade material

	Kommuner i studien	Regioner i studien
Inslag/artiklar som relaterar till kommunens/regionens verksamhet (inklusive politik)	Ja	Ja
Inslag/artiklar om annat som sker inom kommunens/regionen territoriella gränser	Ja	Nej

Materialinsamlingen inkluderar enbart inslag/artiklar som kan relateras till någon av de specifika regioner eller kommuner som ingår i studien. Inslag om till exempel idrott, kultur och familj, som inte anknuter till regional eller kommunal verksamhet, är inkluderat om de kan relateras till territorierna för någon av de fem kommunerna i studien (se tabell 2 ovan). Om vi använder Tranås kommun och Region Jönköpings län som ett exempel så har alla TV-inslag och tidningsartiklar som berör det som pågår inom Tranås kommuns territoriella gränser inkluderats i studien. Därutöver har alla inslag och artiklar som på ett eller annat sätt berör Region Jönköpings läns verksamhet inkluderats i materialet. Däremot har inga inslag som berör andra kommuners territoriella områden i Jönköpings län tagits med i studien, med undantag för det som handlar om regionens verksamhet. Ett inkluderande av allt material från SVT och ledande tidningar i alla kommuner i de studerade länen, för att på så sätt även inkludera inslag/artiklar om annat som sker inom regionens territoriella gränser, skulle förutsätta en betydligt större mängd insamlat material än vad som hade varit praktiskt möjligt att hantera inom den resursmässiga ramen för det här projektet.

Det stora flertalet (73 procent) av alla artiklar i materialet handlar om något i de fem studerade kommunerna, men berör varken kommunal eller regional verksamhet. Emellertid är det de 20 procent (236 stycken) artiklar och inslag som handlar om kommunal verksamhet och politik samt de 7 procent (77 stycken) som handlar om regional verksamhet och politik som huvudsakligen står i fokus för den här studien.

Analys av det empiriska materialet

Inför materialinsamlingen konstruerades ett analyschema där de olika inslagen och artiklarna kodades och klassificerades utifrån ett antal variabler. Analyschemat är baserat på variabler som däribland relaterar till nyhetsinslagens form, medverkande aktörer, samt till studiens formulerade forskningsfrågor. Med utgångspunkt i studiens övergripande forskningsfrågor formulerades således ett antal frågor i analyschemat att ställa gentemot det

insamlade materialet. Forskningsfrågorna har koppling till den regionala respektive den kommunala verksamheten; det regionala respektive det kommunala politiska planerings- och beslutsfattandet; om regionala respektive kommunala politiker eller tjänstepersoner omnämns eller på annat vis medverkar; om det i anslutning till en politisk fråga framgår en allsidig bild; samt vilket regionalt respektive kommunalt ämnesområde som berörs i ett inslag.

En viktig aspekt att beakta är att det vid kodningen av variablerna ofrånkomligen medföljer en viss subjektivitet hos kodaren som tolkar innebörden i nyhetsinslagen. Detta gäller i synnerhet den forskningsfråga i studien som handlar om allsidigheten i ett inslag eller i en artikel om kommunal eller regional politik. Av den anledningen har ett kodningsschema med tillhörande explicita kodinstruktioner funnits till hand med avsikt att stärka objektiviteten och förenkla kodningen under materialinsamlingen. De flesta frågorna, inklusive den om allsidighet, användes dessutom i den tidigare studien. Trots att det var olika kodare i de båda studierna framkommer liknande resultat på frågan om allsidighet. För oss är det en indikation på att det finns en samstämmighet i kodningen.

Resultat

Nedan följer inledningsvis de resultat som relaterar till studiens två övergripande frågor: om de lokala tidningarna publicerar mer material om kommunal respektive regional verksamhet och politik jämfört med de lokala SVT-redaktionerna. Statistik på antalet tidningsartiklar om lokal politik relateras inte bara till kommunernas storlek, utan också storleken på tidningarnas bevakningsområden. Avslutningsvis redovisas även resultat avseende hur ofta politiker och tjänstepersoner medverkar i de lokala tidningsartiklarna och TV-inslagen, om allsidigheten samt om det övergripande ämnesområdet i samma artiklar och inslag.

Antalet artiklar om kommunal politik i tidningsartiklarna och TV-inslagen

I vår tidigare studie framgick det att de lokala tidningarna publicerade i genomsnitt 25 artiklar om den lokala politiken i en kommun för varje inslag som SVT:s lokala redaktion publicerade om den lokala politiken i samma kommun. Den lokala invånare som sökte information om det kommunala politiska beslutsfattandet i sin kommun under tidsperioden hade således betydligt större möjligheter att få tillgång till det genom den lokala tidningen än genom SVT:s lokala sändningar. Frågan är då om ett liknande mönster återfinns om man studerar ett ytterligare antal kommuner i flera olika län – det vill säga inte bara kommuner i Östergötland.

I vårt urval av kommuner, som således innefattar fem medelstora kommuner i fyra län (och som därmed innefattar varken riktigt små eller riktigt stora kommuner) är skillnaderna mellan den mängd artiklar som tidningarna publicerar och den mängd inslag som de lokala SVT-redaktionerna publicerar om den kommunala politiken i de studerade kommunerna ännu större.

Tabell 3. Antalet inslag och artiklar om kommunal verksamhet samt kommunal politik i SVT:s lokala sändningar och de ledande lokala tidningarna 2022 09 26 till 2022 10 23.

Mediekälla	Kommunal verksamhet (inklusive politik)	Kommunal politik
Östgöta Correspondenten: Mjölby kommun	26	13
Nerikes Allehanda: Askersunds kommun	7	3
Tranås tidning: Tranås kommun	66	26
Vimmerby tidning: Vimmerby kommun	46	17
Västerviks-tidningen: Västerviks kommun	85	38
Totalt lokala tidningar (medelvärde)	230 (46,0)	97 (19,4)

SVT Nyheter Jönköping: Tranås kommun	1	0
SVT Nyheter Småland: Vimmerby kommun	1	0
SVT Nyheter Småland: Västerviks kommun	1	0
SVT Nyheter Örebro: Askersunds kommun	0	0
SVT Nyheter Öst: Mjölby kommun	3	1
Totalt SVT lokala nyheter (medelvärde)	6 (1,5)	1 (0,2)

Som framgår av tabell 3 publicerades det under tidsperioden hösten 2022 i genomsnitt 46 tidningsartiklar och 1,5 TV-inslag per kommun som berör kommunal verksamhet i allmänhet (inklusive den kommunala politiken). Att den enskilda invånaren i en kommun får tillgång till betydligt mer information om sin kommun från den lokala tidningen än från den lokala nyhetssändningen från SVT återspeglas också i det genomsnittliga antalet artiklar och inslag om kommunal politik. På det området är skillnaderna ännu större med i genomsnitt 19,4 tidningsartiklar och endast 0,2 TV-inslag per kommun. För varje TV-inslag om kommunal politik gick det således 97 tidningsartiklar om kommunal politik.

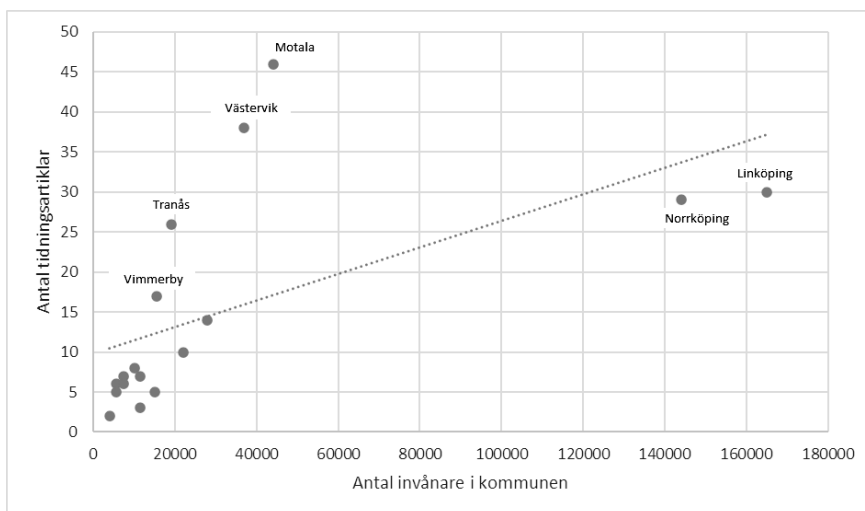
Det enda SVT-inslaget om kommunal politik återfanns i SVT Nyheter Öst och dess bevakning av politiken i Mjölby. Går man tillbaka till den CKS-studie som genomfördes hösten 2021, då studien var avgränsad till 13 kommuner i Östergötland, var alla åtta TV-inslag om lokal politik från kommuner med fler än 38 000 invånare. Sju av dem var från Linköping och Norrköping med sina 165 000 respektive 145 000 invånare, medan den åttonde var från Motala med 44 000 invånare. Föreliggande studie innefattade inga stora kommuner, vilket kan vara en anledning till att det sammanlagt bara sändes ett TV-inslag om kommunal politik i de fem kommuner (i fyra län) som var en del av den här studien.

Storleken på kommunerna och tidningarnas bevakningsområden

Till skillnad från SVT:s lokala sändningar verkar de lokala tidningarna i studien på kommersiella grunder – alla tidningar i de 17 kommuner som ingick i urvalen 2021 och 2022 ägs av två kommersiella bolag: NTM/Östmedia eller Bonnier Local News. Eftersom tidningarnas främsta inkomster är prenumrationsavgifter samt reklamintäkter torde de ekonomiska förutsättningarna för att bedriva den journalistiska verksamheten och därmed producera tidningsartiklar om lokal politik vara bättre ju fler invånare och därmed potentiella prenumeranter och företag det finns i en kommun. En hypotes, eller förväntan, är därmed att vi ser en mer omfattande bevakning i (relativt) större kommuner jämfört med (relativt) mindre.

I figur 1² nedan framgår det att så mycket väl kan vara fallet. Den generella trenden, vilken är markerad med den streckade trendlinjen, är att ju fler invånare det finns i kommunen, desto fler tidningsartiklar om kommunal politik publiceras det i den ledande lokala tidningen. Det publicerades relativt många tidningsartiklar om politiken i stora kommuner som Linköping och Norrköping, men det publicerades samtidigt ännu fler i Motala trots att Motala bara har ungefär en fjärdedel av Linköpings och Norrköpings befolkning.³ Endast fyra av de 17 kommunerna i de båda studierna ligger över trendlinjen och gemensamt för alla de fyra kommunerna är att de har en "egen" tidning: Vimmerby tidning, Tranås tidning, Västerviks-tidningen och Motala Vadstena Tidning. Några av de tidningarna bevakar visserligen ytterligare någon mindre kommun, men tidningens huvudredaktion ligger i och dess verksamhet är centrerad till den kommunen. Linköping (Östgöta Correspondenten) och Norrköping (Norrköpings tidningar) har också huvudredaktioner, men Östgöta Correspondenten bevakar ytterligare fem kommuner⁴ och Norrköpings tidningar ytterligare tre kommuner som också ska ha utrymme i de tidningarna.

Figur 1. Befolkningsstorlek och antal tidningsartiklar om kommunal politik i den ledande lokala tidningen i 17 studerade kommuner under fyra veckor under hösten 2021 eller 2022.⁵



2 Figuren (och trenden) bygger på ett begränsat antal observationer som illustrerar ett tänkbart mönster och ska främst betraktas som ett avstamp till att formulera en hypotes som kan testas på ett bredare material och därmed inte betraktas som ett vetenskapligt fastlagt samband.

3 Värdena för Linköping, Norrköping och Motala är från samma tidsperiod hösten 2021.

4 Östgöta Correspondenten gör anspråk på att bevaka nio kommuner, men Motala och Vadstena har en egen tidning (dock med samma ägare) medan den ledande lokala tidningen i Ydre är Tranås tidning.

5 Värdet för Mjölby är från den senaste studien, det vill säga hösten 2022.

Övriga elva kommuner som studerades under hösten 2021 och hösten 2022 har inga huvudredaktioner i sina kommuner. I dessa kommuner publicerades det betydligt färre artiklar om kommunal politik under de studerade tidsperioderna. Minst antal artiklar (två) publicerades i Ydre (Tranås Tidning) med 3 800 invånare följt av Askersund med 11 500 invånare, där Nerikes Allehanda publicerade tre artiklar under den aktuella tidsperioden hösten 2022. Det utrymme som finns i Nerikes Allehanda delar Askersund med nio andra kommuner i tidningens bevakningsområde. Vimmerby, som har en ”egen” tidning, har ungefär 35 procent fler invånare än Askersund men samtidigt 450 procent fler artiklar om lokal politik i den lokala tidningen. Tranås, vars tidning ingår i samma mediekoncern som Nerikes Allehanda, har 65 procent fler invånare än Askersund men hela 750 procent fler artiklar om lokal politik. Med andra ord, existensen av en huvudredaktion samt hur många andra kommuner som ingår i tidningens bevakningsområde tycks vara viktiga faktorer för hur omfattande tidningarnas bevakning av den kommunala politiken är.

Bevakningen av regionernas verksamhet och politik

Den andra övergripande frågan i den här studien är om det generella mönstret från bevakningen av den kommunala politiken återkommer i bevakningen av den regionala politiken. Publiceras det fler artiklar om regional politik i de lokala tidningarna än det publiceras inslag om regional politik i SVT:s längsta lokala nyhetssändningar? SVT:s lokala nyhetsredaktioner har generellt sett större bevakningsområden än vad de lokala tidningarna har. När många tidningar bevakar ett fåtal kommuner i ett län bevakar många lokala SVT-redaktioner ett helt eller till och med flera län med 10–20 kommuner. För att uppfattas som relevant för så många tittare som möjligt skulle det då kunna framstå som naturligt att fokusera mer på den regionala politiken (vilken berör invånarna i alla kommuner i länet) snarare än den kommunala politiken i enskilda kommuner.

Tabell 4. Antalet inslag och artiklar om regional verksamhet samt regional politik i SVT:s lokala sändningar och de ledande lokala tidningarna 2022 09 26 till 2022 10 23.

Mediekälla	Regional verksamhet (inklusive politik)	Regional politik
Östgöta Correspondenten: Region Östergötland	9	4
Nerikes Allehanda: Region Örebro Län	7	2
Tranås tidning: Region Jönköpings län	11	4
Vimmerby tidning: Region Kalmar län	9	3
Västerviks-tidningen: Region Kalmar län	16	5
Totalt lokala tidningar (medelvärde)	52 (10,4)	18 (3,6)

SVT Nyheter Jönköping: Region Jönköpings län	10	2
SVT Nyheter Småland: Region Kalmar län	3	1
SVT Nyheter Örebro: Region Örebro län	6	1
SVT Nyheter Öst: Region Östergötland	6	4
Totalt SVT lokala nyheter (medelvärde)	25 (6,25)	8 (2,0)

Som framgick av tabell 3 ovan förekom sex inslag om kommunernas verksamhet i de studerade lokala SVT-inslagen, varav bara ett handlade om kommunal politik. I tabell fyra är de siffrorna för SVT:s lokala nyhetssändningar betydligt högre med totalt 25 inslag om regionernas verksamhet, varav åtta handlade om regional politik. Samtidigt hade de lokala tidningarna betydligt färre artiklar om regional politik (18) än om kommunal politik (97). Likväl kunde den enskilda invånare som sökte information om politiken i sin region hitta mer av det i sin lokala tidning (i genomsnitt 3,6 artiklar) än i sin lokala nyhetssändning i SVT (i genomsnitt 2,0 inslag). Skillnaderna mellan tidningarna och SVT var dock betydligt lägre för den regionala politiken jämfört med den kommunala politiken.

Politikers och tjänstepersoners medverkan i artiklarna och inslagen

Den här studiens primära fokus, liksom fjolårets förlaga, har varit antalet artiklar om kommunal och regional verksamhet och framför allt kommunal och regional politik. Ett annat sätt att mäta hur mycket utrymme den kommunala och regionala politiken får i den lokala mediebevakningen är att mäta hur ofta kommunala respektive regionala politiker och tjänstepersoner förekommer i de inslag och artiklar som berör den kommunala och regionala verksamheten. Det är de kommunala och regionala politikerna som är valda av folket, varvid det är relationen mellan politikerna och väljarna som utgör kärnan i den representativa demokratin. Om väljarna ska kunna utkräva ansvar av sina politiska företrädare behöver de få tillgång till information om vilka de politiska företrädarna är och vilka beslut som de har varit med och fattat. De behöver emellertid inte utslutande information om majoritetspartierna utan också om vilka alternativ det finns till de nuvarande styrande politikerna, varvid det ur ett demokratiskt perspektiv är viktigt att även oppositionspolitiker medverkar i artiklarna och inslagen.

I studien vi genomförde 2021 framgick det att politiska företrädare förekom relativt sällan på kommunernas egna webbsidor och Facebooksidor. Däremot förekom kommunala tjänstepersoner betydligt oftare. Detta ligger i linje med den opolitiska inriktning som präglar mycket av kommunernas egen information på sina egna Webb- och Facebooksidor. I de lokala Facebookgrupperna var de lokala politiska företrädarna ännu mer frånvarande – de förekom väldigt sällan där. Bland de traditionella medierna förekom

kommunala tjänstepersoner generellt sett något oftare än de styrande politikerna och oppositionspolitikerna. Däremot var det inga stora skillnader mellan tidningar och public serviceetermedierna i relation till andelen artiklar/inslag där styrande politiker, oppositionspolitik och tjänstepersoner medverkade.

Tabell 5. Antal och andel artiklar och inslag om kommunal och regional verksamhet, inklusive politik, där politiker och tjänstepersoner medverkar (2022 09 26 till 2022 10 23)⁶

	Antal artiklar om kommunal och regional verksamhet	Styrande politiker medverkar	Oppositions-politiker medverkar	Tjänstepersoner medverkar
Tidningar kommuner				
Antal	230	85	44	136
Andel		37%	19%	59%
Tidningar regioner				
Antal	52	20	6	22
Andel		38%	12%	42%
SVT kommuner				
Antal	6	2	1	1
Andel		33%	17%	17%
SVT regioner				
Antal	25	9	6	10
Andel		36%	24%	40%
Totalt				
Antal	313	116	57	169
Andel		37%	18%	54%

Det övergripande mönstret från 2021 års studie återkommer även i den här studien av SVT och i lokala tidningar från hösten 2022. Som framgått tidigare, och även i tabell 5 ovan, hade de lokala tidningarna ett betydligt större antal artiklar om kommunal och regional verksamhet än antalet inslag om kommunal och regional verksamhet i SVT:s lokala nyhetssändningar. Antalet tidningsartiklar där styrande politiker, oppositionspolitik och tjänstepersoner medverkar är också betydligt större än motsvarande antal inslag i SVT:s lokala nyhetssändningar. *Andelen* artiklar och inslag som innefattade styrande politiker, oppositionspolitik och tjänstepersoner var dock, precis som i 2021 års studie, relativt lika i de lokala tidningarnas och i SVT:s lokala bevakning. Precis som i den studien är också nu andelen tidningsartiklar och TV-inslag där oppositionspolitik medverkar relativt låg.

⁶ Såväl styrande politiker, oppositionspolitik och tjänstepersoner kan förekomma i samma artikel/inslag. Därav kan det således summan av antalet aktörer som medverkar vara högre än antalet artiklar/inslag.

Allsidigheten i bevakningen

Vi har även strävat efter att försöka fånga en annan och mer kvalitativ aspekt av medierapporteringen i form av allsidigheten i artiklarna eller inslagen. För att man som lokal invånare och väljare ska kunna skapa sig en bra bild av de frågor som hanteras i den kommunala och regionala politiken är det viktigt att medierna tillhandahåller mer än ett perspektiv på frågorna – att man som läsare eller tittare till exempel kan få information om såväl fördelar som nackdelar med en lösning på ett problem. Vi identifierade därför artiklar och inslag där mer än ett perspektiv framkom. Det kunde till exempel handla om artiklar eller inslag där en styrande politiker och en oppositionspolitiker argumenterade på olika sätt i en fråga. Ett annat exempel kunde vara när en kommunal företrädare förespråkar argumenterar för en hastighetsgräns på en väg medan någon boende i området förespråkar en annan hastighetsgräns och därför framför andra argument. Om den kommunala representanten och den boende förekommer i samma artikel/inslag eller i var sin artikel/inslag som ligger bredvid varandra i tidningen eller i sändningen utgör det exempel på allsidig rapportering.

Eftersom antalet inslag om kommunal eller regional politik i de lokala SVT-nyheterna var så få är det inte rimligt att presentera statistik på allsidigheten i de inslagen. Ser man däremot till tidningsartiklarna om kommunal och regional politik, där det stora flertalet handlar om kommunal politik, så framkom en del skillnader mellan de fem tidningarna. Högst andel artiklar där det framkom en allsidig bild av frågan, antingen i en enskild artikel eller i kombination mellan flera artiklar som återfinns bredvid varandra, var det i Västervik/Region Kalmar län (Västerviks-tidningen) och Mjölby/Region Östergötland (Östgöta Correspondenten) med 47 procent. I knappt hälften av artiklarna kunde läsaren således få tillgång till mer än ett perspektiv på den aktuella frågan genom den bevakning som publicerades i de tidningarna den dagen. I både Vimmerby/Region Kalmar Län (Vimmerby Tidning) och Askersund/Region Örebro Län (Nerikes Allehanda) var motsvarande siffra 40 procent. I Tranås Tidnings artiklar om politiken i Tranås kommun och Region Jönköpings Län framkom det en allsidig bild i 33 procent av artiklarna.⁷

Ämnesfrågor i bevakningen

Vi har också studerat vilken sorts frågor som återfinns i tidningsartiklarna och TV-inslagen om den kommunala och regionala verksamheten (inklusive politiken). Återigen, den stora merparten av det här är tidningsartiklar men SVT:s bevakning är också med i den här statistiken. En stor andel av artiklarna/inslagen har kategoriserats som "Övrigt", vilket bland annat

⁷ Om man bara ser till allsidigheten i den enskilda artikeln, det vill säga, utan att ta hänsyn till kringliggande artiklar, hamnar återigen Västerviks-tidningen i topp med 42 procent, tätt följt av Vimmerby tidning och Nerikes Allehanda med 40 procent. Östgöta Correspondenten landade då på 24 procent medan Tranås tidning återigen var i botten med 17 procent.

innefattar artiklar/inslag om de koalitionsbildningsprocesser som pågick i många kommuner och regioner under den aktuella tidsperioden. Därefter var "Hälso- och sjukvård" (31%) vanligast i bevakningen av Regionens verksamhet följt av "Kollektivtrafik" (13%) och "Regional utveckling" (8%). I bevakningen av kommunernas verksamhet handlade 39 procent om "Samhällsbyggnad och samhällsplanering" medan både "Skola" och "Social omsorg" stod i fokus i åtta procent av artiklarna/inslagen om kommunerna.

Sammanfattande diskussion och reflektion

Med inspiration hämtad från den studie vi genomförde hösten 2021 (där det empiriska underlaget var 13 östgötska kommuner), tog vi avstamp i två övergripande frågor. Dessa ställdes till den mängd material om lokal politik som finns tillgängligt i lokala tidningar och lokala nyhetssändningar i SVT.

1. *Publiceras det betydligt mer information om det kommunala politiska beslutsfattandet i lokala tidningar än i SVT:s lokala nyhetssändningar?* I vår tidigare studie (Rita Kostet & Wänström 2022) var så fallet. Skillnaderna i föreliggande studie – vilken innefattande andra kommuner i fler län – är faktiskt *ännu* större än i den föregående studien. I genomsnitt publicerades det 19,4 tidningsartiklar om kommunal politik i var och en av de fem studerade kommunerna under den aktuella fyraveckorsperioden. Motsvarande genomsnittliga siffra för de lokala nyhetssändningarna i SVT var endast 0,2 nyhetsinslag.
2. *Framträder en liknande bild, att de lokala tidningarna tillhandahåller mer information om det politiska beslutsfattandet, även när det gäller det regionala politiska beslutsfattandet?* Här var skillnaderna mellan de lokala tidningarna och de lokala SVT-sändningarna betydligt mindre, men det var fortfarande mer material i tidningarna. I genomsnitt var det 3,6 tidningsartiklar om regional politik i de studerade kommunerna under den aktuella tidsperioden, medan motsvarande siffra för SVT:s lokala nyhetssändningar var 2,0 inslag.

Vi kan alltså konstatera att det finns stora skillnader i framför allt hur mycket information om det kommunala, men också om det regionala beslutsfattandet som en invånare i en kommun får tillgång till genom att ta del av det som publiceras i den ledande lokala tidningen och i den längsta lokala nyhetssändningen på SVT. Den demokratiteoretiska utgångspunkten för den här studien är att den sortens information är mycket viktig för den lokala demokratin, och inte minst för det demokratiska ansvarsutkrävandet som utgör en hörnsten i den representativa demokratin. För att kunna fatta upplysta beslut när ansvar ska utkrävas på valdagen, måste de lokala väljarna ha information om de politiska beslut som deras folkvalda representanter fattar.

Olika övergripande förutsättningarna för den lokala mediebevakningen

I den här studien har vi fokuserat på de lokala tidningarnas och SVT:s bevakning av framför allt lokal och regional politik. Samtidigt innefattar tidningarnas och SVT:s lokala bevakning mycket mer än bevakningen av lokal politik. Av alla de 969 tidningsartiklar som handlade om något alls i

de fem studerade kommunerna under den aktuella fyraveckorsperioden, handlade det stora flertalet (76 procent) om något annat än de kommunala organisationerna och verksamheterna. 14 procent av artiklarna berörde den kommunala organisationen och verksamheten utan att beröra den kommunala politiken. Endast 10 procent av artiklarna berörde den kommunala politiken. Andelen inslag om kommunal politik är ännu lägre i de studerade lokala nyhetssändningarna på SVT. Generellt sett är det dock inga stora skillnader mellan de lokala tidningarna och de lokala SVT-sändningarna när det kommer till andelen inslag om kommuner/regioner och den politik som pågår där.

Det är således skillnaderna i *mängden* snarare än *andelen* artiklar/inslag som är mest påtaglig när man jämför tidningarnas och SVT lokala nyhetsbevakning. Några skillnader i de grundläggande förutsättningarna för verksamheten kan åtminstone delvis förklara de skillnaderna i mängden artiklar/inslag. Exempelvis krävs det generellt sett en större arbetsinsats för att producera ett TV-inslag med rörliga bilder än att producera en tidningsartikel som främst bygger exempelvis på ett telefonsamtal eller ett pressmeddelande.

Vi kan vidare konstatera att utrymmet för lokala nyheter är betydligt större i en papperstidning än i en lokal SVT-sändning. Det ryms helt enkelt inte lika mycket information i en 10 minuters lokal nyhetssändning i TV som i en lokal tidning med 30–40 sidor. Generellt sett innefattar den längsta lokala nyhetssändningen på SVT ungefär 3 till 6 inslag medan antalet artiklar i en tidning är åtminstone det tiodubbla. Även om medarbetarna på de lokala SVT-redaktionerna skulle producera mer inslag är det långtifrån självklart att det skulle finnas plats för dem i sändningarna.

Mindre bevakningsområden ger mer lokal mediebevakning

De lokala tidningarnas omfattande bevakning av politiken i Motala, Västervik, Tranås och Vimmerby är dessutom en tydlig indikation på att det är i första hand inte torde vara bristen på nyhetsuppslag som sätter gränsen för hur mycket material om lokal politik som publiceras. Snarare tror vi att storleken på tidningarnas och TV-sändningarnas bevakningsområden utgör en viktig parameter i relation till omfånget på bevakningen i såväl tidningarna som i SVT:s lokala nyhetssändningar. En viktig anledning till att det publiceras så mycket material om den lokala politiken i Motala Vadstena Tidning är sannolikt att bevakningen av politiken i Motala bara behöver dela utrymmet i tidningen med bevakningen av politiken i en enda annan kommun – Vadstena. Tranås och Askersund utgör två motsatta exempel på det här. Under den studerade tidsperioden hösten 2022 publicerades det åtta gånger fler artiklar om politiken i Tranås i Tranås tidning än det gjordes om lokala politiken i Askersund i Nerikes Allehanda – detta trots att Nerikes Allehanda kom ut sju dagar i veckan medan Tranås tidning endast kom ut tre dagar i veckan. I Nerikes Allehanda ”konkurrerade” politiken i tio kommuner om utrymmet i tidningen – i Tranås tidning var motsvarande siffra bara tre kommuner.

En annan potentiell positiv effekt av att dela upp bevakningsområdet, och på så sätt göra produkten ännu mer lokal, är att en större del av innehållet då troligtvis uppfattas som relevant för läsarna och tittarna. För den invånare i till exempel Askersund som läser Nerikes Allehanda eller tar del av SVT Örebro Läns nyhetssändningar uppfattas sannolikt bevakningen av den egna kommunala politiken som relevant. Det samma gäller sannolikt, om än i mindre omfattning, det innehåll som relaterar till grannkommunerna Laxå, Kumla och framför allt Hallsberg och Örebro – kommuner som Askersund samverkar mycket med och/eller där det finns en betydande arbetspendling. Däremot är det nog relativt få i Askersund som uppfattar att nyheter om politiken i Nora, Hällefors, Lindesberg och Ljusnarsberg är relevanta för dem. Med färre kommuner och regioner i ett bevakningsområde skulle det därmed vara enklare att publicera mer material om kommunal och regional politik som uppfattas som relevant för en större andel av invånarna i bevakningsområdet.

Med mindre bevakningsområden skapas det dessutom förutsättningar för enskilda journalister att specialisera sig på enskilda kommuner och regioner. När vi kommer i kontakt med de lokala politikerna i de studerade kommunerna i den här liksom vår tidigare studie vittnar de om att de betydligt oftare kommer i kontakt med den lokala tidningen än med den lokala SVT-redaktionen – både under politikernas egna presskonferenser och i den granskning som journalisterna själva tar initiativ till. Det är ofta också samma journalister (personer) från tidningarna som möter de lokala politikerna och som därmed har möjlighet att sätta sig in i politiken och verksamheten i den specifika kommunen. Med en kontinuerlig avläsning av mötesagendor, protokoll och annan formell dokumentation, men också kontinuerliga kontakter med ledande politiker för att på så sätt få tillgång till de informella diskussioner som pågår bortom de formella politiska mötena och presskonferenserna, skapas det sannolikt bättre förutsättningar för en större bevakning av kommunal och regional politik.

Vi tror därför att en uppdelning av bevakningsområdena – att minska den geografiska storleken på bevakningsområdena – utgör ett viktigt verktyg om man som mediekoncern har ambitionen att utöka och stärka sin bevakning av kommunal och regional politik. Samtidigt måste vinsterna av en sådan förändring balanseras mot andra förutsättningar för verksamheten. Nedan reflekterar vi över några av de övergripande förutsättningar som tidningarna respektive SVT har för att göra sin bevakning mer lokal.

Mer tidningsbevakning av lokal politik

De lokala tidningarna agerar på marknadsmässiga grunder – deras verksamhet är till stora delar beroende av att inkomsterna från prenumeranter och annonsörer täcker produktionskostnaderna. Tidigare utgjorde annonsörerna den främsta inkomstkällan samtidigt som tryckningen och distributionen av papperstidningen utgjorde betydande kostnader (Nygren & Tenor 2021). Att

samla nyheterna från många olika kommuner i en och samma tidning har varit ett sätt att sänka kostnaderna för att trycka och distribuera varje enskilt exemplar av tidningen. För mindre tidningar i mindre kommuner har det därför varit vanligt att bara ge ut tidningen några gånger i veckan – det har varit svårt att få ekonomi i att trycka och distribuera en papperstidning sex eller sju dagar i veckan.

Med digitaliseringen av tidningsprodukten har de kommersiella förutsättningarna förändrats (Nygren & Tenor 2021). Även om det naturligtvis finns betydande kostnader associerade med den digitala plattformen försvinner kostnaderna för trycket och distributionen av en papperstidning. Med den digitala plattformen övergår dessutom publiceringen av nyheter från att vara upphängd kring specifika tidpunkter då tidningen går i tryck till en kontinuerlig publicering utan bestämda tidpunkter. Mindre tidningar kommer sannolikt fortfarande att publicera färre artiklar under en vecka än vad stora tidningar gör, men det kommer inte att märkas på samma sätt som när tidningen endast kom ut tre dagar i veckan. Numera utgör dessutom prenumerationer den stora inkomstkällan för tidningarna – det verkar finnas en växande betalningsvilja för digitala lokala medieprodukter (Nygren & Tenor 2021). Under arbetet med föreliggande rapport har vi talat med chefredaktörerna för några av de tidningar som finns med i den här studien och de ser alla utmaningar med att färdigställa övergången från papperstidningar till digitala tidningar, men att den förändringen samtidigt utgör en stor möjlighet för den lokala kommersiella medieprodukten. Tidningarna kommer att behöva samordna sitt arbete och sina kostnader för den digitala plattform som de verkar på. Digitaliseringen har dock gjort det enklare att producera en mer lokal medieprodukt där det borde vara lättare att skapa förutsättningar för att läsaren direkt möts av nyheter från den egna kommunen snarare än en kommun i en annan del av länet.

Det finns indikationer på att det så kallade vita-fläckar-stödet (SFS 2018:2053) har bidragit till en mer omfattande mediebevakning i vissa kommuner (DS 2022:14). Av de kommuner och tidningar som var en del av den här och vår tidigare studie var det bara Tranås tidnings bevakning av Ydre kommun som omfattades av det stödet under perioden 2021–2023. Trots det stödet hade Ydre lägst antal artiklar om kommunal politik i vår tidigare studie. Vi tror därför inte att den sortens statliga stöd kommer att behövas på ett bredare plan – i det stora flertalet av kommunerna kommer sannolikt den sortens lokala journalistik att kunna stå på egna kommersiella ben.

Mer TV-bevakning av lokal politik

Av de stora etermedieaktörerna är det numera bara SVT och SR som gör anspråk på att tillhandahålla en lokal nyhetsbevakning. I föreliggande studie har vi valt att fokusera på SVT:s bevakning av kommunernas och regionernas verksamhet med särskild fokus på den politik som bedrivs där, men mycket

av de grundläggande förutsättningarna för att utföra en lokal bevakning är de samma för SVT och SR. Till skillnad från de lokala tidningarna utgör SVT och SR public serviceaktörer vars övergripande styrning innefattar fler planekonomiska inslag. Verksamhetens förutsättningar, inklusive dess övergripande innehåll och finansiering, regleras av politiskt beslutade lagar och tillstånd. Radio- och TV-lagens så kallade demokratiparagraf (SFS 2010:696, Kapitel 5, §1) fastställer till exempel att programverksamheten ska ”präglas av det demokratiska statskicketets grundidéer.” Det är således politisk vilja och politiska prioriteringar, snarare än de lokala invånarnas efterfrågan och betalningsvilja som sätter de övergripande ramarna för verksamheten.

SVT har en uttalad ambition att utöka sin lokala mediebevakning, vilket bland annat bolagets VD skriver om på SVT:s hemsida:

SVT har de senaste åren storsatsat på lokal journalistik. Antalet lokalredaktioner har nära fördubblats sedan 2015 och ett stort antal journalister har anställts. Satsningen är avgörande för att alla i Sverige ska känna att deras verklighet syns och bevakas av SVT. (Hanna Stjärne 2023-02-06)

Fler redaktioner runt om i landet utgör således en central del i en långsiktig satsning på att utöka SVT:s lokala bevakning, samtidigt som SVT är medveten om att man generellt sett har betydligt mindre journalistiska resurser än de lokala tidningarna runt om i landet.

Blir det någon skillnad med fler redaktioner? Flera av redaktionerna är små och de kommer aldrig att kunna mäta sig med lokaltidningarnas omfattande bevakning. Men de har stor betydelse. I uppföljningar kan vi se att antalet nyheter ökar kraftigt från de områden där SVT har startat en ny redaktion. Erfarenheten är också att kunskap och kompetens höjs. Det blir både mer journalistik och mer kvalificerad journalistik, helt enkelt. (Hanna Stjärne 2023-02-06)

Huruvida SVT:s lokala bevakning har resulterat i fler inslag om kommunal och regional politik sedan satsningen påbörjades 2015 framgår vare sig i den här eller vår föregående studie. Mot bakgrund av hur få inslag om framför allt kommunal men också regional politik som SVT sänder i sina lokala nyhetssändningar – i det stora flertalet av kommunerna förekom det inga inslag om det kommunala politiska beslutsfattandet under studerade tidsperioden – framstår det, åtminstone för oss, dock som om SVT fortfarande har en lång resa kvar innan man kan anses utgöra en betydande informationskälla avseende den kommunala och regionala politiken.

SVT:s strategi att satsa på fler lokala redaktioner, där de lokala journalisterna har möjlighet att specialisera sig på enskilda kommuner och regioner, utgör sannolikt en förutsättning för en mer omfattande bevakning

av lokal politik. En minst lika viktig förutsättning tror vi är att dela upp de geografiska bevakningsområdena för de lokala nyhetssändningarna. Så länge som de lokala nyhetssändningarna täcker 14 kommuner och två regioner (SVT Öst) eller till och med 20 kommuner och två regioner (SVT Småland), är det svårt att se hur de lokala invånarna kan få tillgång till avsevärt mer information om de politiska processerna i sin kommun genom SVT:s lokala nyhetssändningar. Mer bevakning i SVT av den lokala politiken i Sveriges alla kommuner och regioner förutsätter sannolikt att varje lokal nyhetssändning täcker färre kommuner och regioner. Med digitaliseringens intåg borde inte tekniken långsiktigt utgöra det avgörande hindret mot den sortens förändring. Det torde i första hand snarare vara en fråga om SVT-ledningens vilja och förmåga att avsätta resurser till en sådan förändring.

En potentiell motsatt effekt på den lokala demokratin?

En satsning på att göra SVT:s lokala nyhetssändningar mer lokala kan således motiveras med att det skulle stärka den lokala demokratin, vilket ligger helt i linje med demokratiparagrafen i Radio- och TV-lagen (SFS 2010:696, Kapitel 5, §1). Men samtidigt är det inte alldeles självklart att den lokala demokratin endast vinner på en sådan satsning från SVT:s sida. I den här och vår tidigare studie har det varit tydligt att det är de lokala tidningarna som levererar den överlägset största bevakningen av lokal politik. För varje inlägg om kommunal politik i den lokala nyhetssändningen gick det 97 artiklar om kommunal politik i den lokala tidningen. Vi tror att det finns goda förutsättningar för SVT att minska det gapet, men det framstår som orimligt att SVT kommer att kunna komma upp på samma nivåer som de lokala tidningarna. En satsning på de lokala nyhetssändningarna riskerar samtidigt att påverka de kommersiella förutsättningarna för de lokala tidningarna. Detta inte minst om motsvarande satsning får fullt genomslag på SVT:s webbsida. En med offentliga skattemedel finansierad satsning på lokal nyhetsbevakning, inklusive en bevakning av den lokala politiken, skulle således i allra värsta fall kunna resultera i en minskad eller i vissa kommuner till och med avslutad lokal tidningsbevakning. Om så blev fallet skulle invånarna således få tillgång till mindre snarare än mer information om sin kommunala och regionala politik.

Referenser

- Asp, Kent. 1986. *Mäktiga massmedier. Studier i politisk opinionsbildning*. Stockholm: Akademilitteratur.
- Brommesson, Douglas. Ekengren, Ann-Marie och Oscarsson, Henrik. 2014. Medialisering av Sveriges riksdag? Svenska riksdagsledamöters medieanpassning. *Statsvetenskaplig tidskrift 116 (1)*: 45-72.
- Coleman, Stephen; Thumin, Nancy; Birchall, Chris; Firmstone, Julie; Moss, Giles; Parry, Katy; Stamper, Judith & Blumler, Jay G. 2016. *The mediated city. The news in a postindustrial context*. London: Zed books.
- Dahl, Robert. 2021. *On democracy*. New Haven: Yale University Press.
- Dimitrova, Daniela, Shehata, Adam, Strömbäck, Jesper och Nord, Lars. 2014. The Effects of Digital Media on Political Knowledge and Participation in Election Campaigns: Evidence From Panel Data. *Communication Research, 41(1)*: 95-118.
- Ds. 2022:14 *Ett hållbart mediestöd för hela landet*.
- Easton, David. 1965. *A Framework for Political Analysis*. Englewood Cliffs: Prentice-Hall.
- Eliasson, Annika. 2022. *Kvantitativ metod från början*. 5 uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Erlingsson, Gissur Ó; Karlsson, David; Öhrvall, Richard och Wide, Jessika. 2022. *Den lokala demokratins vägval*. Stockholm: SNS.
- Esaiasson, Peter; Gilljam, Mikael; Oscarsson, Henrik; Towns, Ann och Wängnerud, Lena. 2017. *Metodpraktikan; konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5 uppl. Stockholm: Wolters Kluwer.
- Esser, Frank. 2008. Dimensions of political news cultures: Sound bite and image bite news in France, Germany, Great Britain, and the United States. *The International Journal of Press/Politics 13*: 401-428.
- Falasca, Kajsa. 2014. Political news journalism: Mediatization across three news reporting contexts. *European Journal of Communication 29(5)*: 583-597.
- Fridthjof Bernt. 2013. Kommunaldemokrati eller välfärdsstat? Några reflektioner om kommunaldemokratins framtid. *Nordisk Administrativt Tidskrift 2013(2)*: 90.
- Häger, Björn. 2014. Lokalmediernas kris utarmar vår demokrati. *Expressen*. 8 april.
- Johansson, Karl Magnus och Nygren, Gunnar. 2019. *Close and distant: political executive-media relations in four countries*. Göteborg: Nordicom.

- Johansson, Karl Magnus. 2021. Stärker mediemakten regeringsmakten? *Statsvetenskaplig tidskrift 2021(1)*: 5-25.
- Ladner, Andreas, Keuffer, Nicolas och Baldersheim, Harald. 2016. Measuring Local Autonomy in 39 Countries (1990- 2014). *Regional & Federal Studies 26(3)*, 321-357.
- Lindén, Carl-Gustav; Hujanen, Jaana och Lethisaari, Katja. 2019. Introduction: Hyperlocal media in the Nordic region. *Nordicom Review 40(2)*: 3-13.
- Mazzoleni, Guenther. 2008. Media logic. I Donsbach W (red.) *The international encyclopedia of communication*. Oxford: Blackwell, 2930-2932.
- Meyer, Thomas. 2002. *Media democracy: how the media colonize politics*. Cambridge: Polity Press.
- Nord, Lars och Gunnar Nygren. 2007. Valbevakning i lokala medier ett förräderi mot demokratin. *Dagens Nyheter*. 18 januari.
- Nord, Lars. 2008. Comparing Nordic media systems: North between west and east? *Central European Journal of Communication (1)*: 95-110.
- Nord, Lars och Strömbäck, Jesper. 2018. *Svenska valrörelser. Väljare, medier och partier under 2000-talet*. Stockholm: Santérus förlag.
- Nord, Lars; Nygren, Gunnar och Volny, Sanna. 2019. *Medierna och lokalvalen 2018: gamla aktörer på nya digitala arenor*. Huddinge: Södertörns högskola.
- Nygren, Gunnar och Althén, Kajsa. 2014. *Landsbygd i medieskugga – nedmonteringen av den lokala journalistiken och bilden av landsbygden i Dagens Nyheter*. Huddinge: Södertörns högskola.
- Nygren, Gunnar; Leckner, Sara och Tenor, Carina. 2017. Hyperlocals and Legacy Media. Media Ecologies in Transition. *Nordicom Review 39(1)*: 33-49.
- Nygren, Gunnar och Schjærff Engelbrecht, Nønne. 2018. Vita fläckar och medieskuggor: stora skillnader i mediernas kommunbevakning. I Truedson, Lars (red.). *Mediestudiers årsbok: tillståndet för journalistiken 2017/2018*. Stockholm: Institutet för Mediestudier.
- Nygren, Gunnar och Tenor, Carina. 2021. *Den lokala journalistikens återkomst – nära nyheter allt viktigare i en global värld*. Göteborg: Medier & Demokrati Rapport 2021:1.
- Proposition 2005/06:112. *Viktigare än någonsin! Radio och TV i allmänhetens tjänst 2007-2012*.
- Rita Kostet, Rebecka och Wänström, Johan. 2022. *Lokala medier i den lokala demokratin: En kartläggning och analys av tillgången till*

- information om den kommunala politiken i tretton Östgötakommuner.*
Norrköping: Centrum för kommunstrategiska studier Rapport 2022:4.
- SFS 2010:696. *Radio- och tv-lag.*
- SFS 2018:2053. *Mediestödförordning.*
- Stjärne, Hanna. 2023. Historiskt stor utbyggnad av den lokala journalistiken. *SVT*. 6 februari. <https://omoss.svt.se/arkiv/bloggarkiv/2023-02-06-hanna-stjarne-historiskt-stor-utbyggnad-av-den-lokala-journalistiken.html>. (Hämtad 2023-02-17).
- Strömbäck, Jesper. 2008. Four phases of mediatization: An analysis of the mediatization of politics. *The International Journal of Press/Politics* 13(3): 228- 246.
- Strömbäck, Jesper. 2011. Mediatization and perceptions of the media's political influence. *Journalism Studies*. 12(4): 423-439.
- Strömbäck, Jesper. 2013. Valrörelser som politisk kommunikation. I Strömbäck, Jesper och Nord, Lars (red.) *Kampen om opinionen. Politisk kommunikation under svenska valrörelser*. Stockholm: SNS Förlag: 9-34.
- Strömbäck, Jesper. 2015. *Demokratin och det förändrade medielandskapet: Mot ökade kunskapsklyftor och deltagandeklyftor?* I SOU 2015:96. Låt fler forma framtiden! Forskarantologi.
- Strömbäck, Jesper och Kaid, Lynda. 2008. *Handbook of Election News Coverage Around the World*. New York: Routledge.
- Strömbäck, Jesper & Dimitrova, Daniela. 2011. Mediatization and media interventionism: A comparative analysis of Sweden and the United States. *The International Journal of Press/Politics* 16: 30-49.
- Tenor, Carina. 2020. *Gränser i förändring? Journalistik och kommunal information i det lokala medielandskapet*. Stockholm: Institutet för mediestudier.

Lokala mediers bidrag till den lokala demokratin

Omfattningen på tidningars och SVT:s bevakning av kommunal och regional politik

En välfungerande representativ demokrati förutsätter att väljarna har tillgång till information om politiska processer och de politiska beslut som fattas. Detta gäller förstås också processer och beslut ute i våra kommuner och regioner. Föreliggande rapport studerat Sveriges Televisions och lokala tidningars bevakning av både kommunal och regional politik. Den övergripande fråga som rapporten tar sig an är: Hur mycket information om lokal politik publicerar de?

Rapportens resultat torde vara av intresse för ledande företrädare och beslutsfattare för de mediekoncerner som tillhandahåller lokal nyhetsrapportering. Rapporten är också högrelevant för alla som i sin yrkesutövning möter och som verkar inom lokala medier såsom kommunala och regionala politiker och tjänstepersoner liksom journalister och andra som är verksamma vid lokala medieredaktioner.

Johan Wänström är universitetslektor i statsvetenskap vid Centrum för kommunstrategiska studier, Linköpings universitet.

Kevin Johansson är masterstudent i statsvetenskap vid Linköpings universitet.